

POLISH TRANSLATION of the Department for Education statutory guidance for schools and colleges:

Keeping children safe in education 2022

Part one: Part one: Information for all school and college staff

Find KCSIE Part 1 and also Annex A translated into 13 community languages at kcsietranslate.lgfl.net

NB this translation goes up to and includes the diagram on page 22 on the full version of part one (it does not include the Annex of Part 1 – which is Annex B in the full version; but Annex A, the condensed version of Part 1 is also available on our translation page).

Department
for Education

Keeping children safe in education 2022

**Ustawowe wytyczne dla szkół podstawowych
i wyższych**

**Część pierwsza: Informacje dla pracowników szkół
podstawowych i wyższych**

Wrzesień 2022

Podsumowanie

Keeping children safe in education (Zapewnienie dzieciom bezpieczeństwa w edukacji) to ustawowe wytyczne, które szkoły podstawowe i wyższe w Anglii muszą uwzględnić, realizując swoje obowiązki w zakresie ochrony i promowania dobra dzieci.

Istotne jest, by **wszyscy** pracownicy szkoły podstawowej i wyższej rozumieli swoje obowiązki w zakresie ochrony dzieci. Organy zarządzające i właściciele powinni dopilnować, aby pracownicy, którzy pracują bezpośrednio z dziećmi, przeczytali przynajmniej część pierwszą niniejszych wytycznych.

Organy zarządzające i właściciele, współpracując z kierownictwem wyższego szczebla, a w szczególności z wyznaczoną osobą ds. ochrony, powinni dopilnować, aby pracownicy, którzy nie pracują bezpośrednio z dziećmi, przeczytali albo część pierwszą, albo załącznik A (skrótowa wersja części pierwszej) pełnej wersji dokumentu. Szkoła podstawowa lub wyższa decyduje samodzielnie, w oparciu o swoją ocenę, które wskazówki będą najbardziej przydatne dla personelu szkoły, aby skutecznie chronić dzieci i promować ich dobro.

Pełną wersję KCSIE można znaleźć tutaj: [Keeping children safe in education – GOV.UK \(www.gov.uk\)](http://www.gov.uk)

O niniejszych wytycznych

W całym dokumencie używamy terminów „**musi**” i „**powinien (powinna)/należy**”. Terminu „**musi**” używamy, gdy dana osoba jest prawnie zobowiązana do zrealizowania wskazówek, a „**powinien (powinna)/należy**”, gdy należy zastosować się do wskazówek, chyba że istnieją uzasadnione powody, by tego nie robić.

Ofiary i domniemany sprawca(sprawcy)

Na potrzeby niniejszego poradnika możemy używać terminu „**ofiara**”. Jest to termin powszechnie uznawany i rozumiany. Ważne jest, by szkoły podstawowe i wyższe zdawały sobie sprawę z tego, że nie każdy, kto doświadczył przemocy, uważa się za ofiarę lub chciałby być określany w ten sposób. Pracownicy szkoły podstawowej i wyższej powinni być tego świadomi i w przypadku incydentu – przygotowani na użycie każdego terminu, które preferuje dziecko.

Na potrzeby niniejszego poradnika możemy używać terminu „**domniemany sprawca (sprawcy)**”, a w stosownych przypadkach „**sprawca (sprawcy)**”. Są to powszechnie używane i uznawane terminy, które będą przydatne w tym poradniku. Szkoły podstawowe i wyższe powinny jednak bardzo uważnie przemyśleć terminologię, zwłaszcza używając jej w obecności dzieci, i pamiętać, że w niektórych przypadkach nadużycia będą szkodliwe także dla sprawcy. Wybór odpowiedniej terminologii będzie należał do szkół podstawowych i wyższych i należy o tym decydować w zależności od specyfiki konkretnych przypadków.

Część pierwsza: Informacje dotyczące ochrony dzieci dla wszystkich pracowników

Co powinni wiedzieć pracownicy szkół i jakie działania podejmować

Postawa skoncentrowana na dziecku i skoordynowane podejście do bezpieczeństwa

1. Szkoły podstawowe i wyższe oraz ich personel stanowią ważną część szerszego systemu ochrony dzieci. System ten opisano w wytycznych ustawowych Working Together to Safeguard Children (Współpraca na rzecz ochrony dzieci).
2. **Wszyscy** są odpowiedzialni za ochronę i promowanie dobra dzieci. **Każdy**, kto ma kontakt z dziećmi i ich rodzinami, ma do odegrania pewną rolę. Postawa wszystkich pracowników oświaty skoncentrowana na dziecku pozwoli spełnić ten obowiązek. Oznacza to, że należy zawsze brać pod uwagę to, co leży w **najlepszym interesie** dziecka.
3. Żaden pojedynczy pracownik nie może mieć pełnego obrazu potrzeb dziecka i jego sytuacji. Jeśli dzieci i rodziny mają otrzymywać właściwą pomoc we właściwym czasie, **każdy**, kto ma z nimi styczność, ma do odegrania pewną rolę w identyfikowaniu problemów, udostępnianiu informacji i podejmowaniu szybkich działań.
4. Ochrona i promowanie dobra dzieci definiuje się dla celów niniejszych wytycznych jako:
  - ochrona dzieci przed maltretowaniem,
  - zapobieganie uszczerbkowi na zdrowiu psychicznym i fizycznym dzieci lub zaburzeniom w ich rozwoju,
  - zapewnienie dzieciom możliwości dorastania w warunkach bezpiecznej i skutecznej opieki, oraz
  - podejmowanie działań umożliwiających wszystkim dzieciom osiągnięcie najlepszych wyników.
5. Do dzieci zalicza się wszystkich poniżej 18 roku życia.

Rola pracowników szkół podstawowych i wyższych

6. Pracownicy szkół podstawowych i wyższych są szczególnie ważni, ponieważ mogą wcześniej rozpoznać problemy, zapewnić pomoc dziecku, promować dobro dziecka i zapobiec eskalacji problemów.
7. **Wszyscy** pracownicy są odpowiedzialni za zapewnienie bezpiecznego środowiska, w którym dzieci mogą się uczyć.

8. **Wszyscy** pracownicy powinni być przygotowani na identyfikację dzieci, które mogłyby skorzystać z wczesnej pomocy.¹ Wczesna pomoc oznacza udzielenie wsparcia, gdy tylko pojawi się problem w jakimkolwiek momencie życia dziecka, od najwcześniejszych lat do wieku nastoletniego.
9. **Każdy członek personelu**, który obawia się o dobro dziecka, powinien postępować zgodnie z procedurą skierowania (referral process), o której mowa w punktach 51-67. Po skierowaniu od personelu oczekuje się wsparcia dla pracowników socjalnych i pracowników innych agencji.
10. W szkołach podstawowych i wyższych należy wyznaczyć osobę ds. ochrony, która zapewni wsparcie dla personelu w wypełnianiu obowiązku ochrony dzieci i będzie ściśle współpracować z innymi agencjami, takimi jak opieka społeczna ds. dzieci prowadzona przez organy władzy lokalnej.
11. Wyznaczona osoba ds. ochrony (i zastępcy) będzie osobą o najbardziej kompletnym obrazie sytuacji i najbardziej kompetentną osobą do udzielania porad w przypadku obaw o bezpieczeństwo dzieci.
12. W „Standardach dla nauczycieli 2012” stwierdzono, że nauczyciele (w tym dyrektorzy szkół) w ramach swoich zawodowych obowiązków powinni chronić dobro dzieci i podtrzymywać zaufanie do zawodu nauczyciela.²

Co pracownicy szkoły podstawowej i wyższej powinni wiedzieć

13. **Wszyscy** pracownicy powinni być świadomi systemów ochrony dzieci w swojej szkole podstawowej lub wyższej. Z systemami tymi należy zapoznać pracowników w ramach szkolenia wprowadzającego. Powinno ono obejmować następujące kwestie:
- politykę ochrony dzieci, która powinna między innymi obejmować politykę i procedury postępowania w przypadku znęcania się dzieci nad innymi dziećmi;
  - politykę w zakresie zachowania (która powinna obejmować środki zapobiegające nękananiu, w tym cybernękaniu, nękananiu opartemu na uprzedzeniach i dyskryminacji)³;

---

¹ Szczegółowe informacje na temat wczesnej pomocy można znaleźć w rozdziale 1 [Working Together to Safeguard Children](#) (Współpraca na rzecz ochrony dzieci).

² [Teachers' Standards](#) (Standardy dla nauczycieli) obowiązują: stażystów pracujących, aby zdobyć status nauczyciela kwalifikowanego (QTS); wszystkich nauczycieli odbywających ustawowy okres wprowadzający (nowo wykwalifikowani nauczyciele [NQT]); oraz nauczycieli w szkołach państwowych, w tym w państwowych szkołach specjalnych podlegających przepisom w zakresie edukacji (School Teachers' Appraisal) (Anglia) 2012.

Wszystkie szkoły podstawowe są zobowiązane do posiadania polityki zachowania (szczegóły dostępne [tutaj](#)). Jeśli szkoła wyższa zdecyduje się na politykę w zakresie zachowania, należy zakomunikować ją personelowi, jak opisano powyżej.

- polityka w zakresie zachowania pracowników (zwana czasem kodeksem postępowania) powinna m.in. uwzględniać obawy związane z zachowaniami o niskiej szkodliwości, zarzuty wobec pracowników i zgłaszanie nieprawidłowości;
- reakcja na zniknięcie dziecka z systemu edukacji; oraz
- rola wyznaczonej osoby ds. ochrony (w tym tożsamość wyznaczonej osoby ds. ochrony i jej zastępców).

Na szkoleniu wprowadzającym należy przekazać **wszystkim** pracownikom część pierwszą niniejszego dokumentu (lub załącznik A, w stosownych przypadkach).

14. Na szkoleniu wprowadzającym **wszyscy** pracownicy powinni przejść odpowiednie szkolenie w zakresie bezpieczeństwa i ochrony dzieci (w tym bezpieczeństwa w sieci). Szkolenie powinno być regularnie aktualizowane. Ponadto wszyscy pracownicy powinni otrzymywać aktualizacje dotyczące bezpieczeństwa i ochrony dzieci, w tym bezpieczeństwa w sieci (na przykład pocztą elektroniczną, w biuletynach elektronicznych i na spotkaniach personelu) w miarę potrzeby, a co najmniej raz w roku, aby stale zapewniać im odpowiednie umiejętności i wiedzę pozwalające skutecznie chronić dzieci.

15. **Wszyscy** pracownicy powinni znać lokalną procedurę świadczenia wczesnej pomocy i rozumieć swoją w niej rolę.

16. **Wszyscy** pracownicy powinni znać procedurę skierowania do opieki społecznej ds. dzieci prowadzonej przez organy władzy lokalnej i procedurę wydawania wymaganej ustawowo opinii⁴ zgodnie z Ustawą o dzieciach z 1989 r., w szczególności art. 17 (dzieci w potrzebie) i art. 47 (gdy dziecko jest lub może być krzywdzone), która może być wymagana po skierowaniu, oraz wymagania wobec nich w kwestii przygotowania takiej opinii.

17. Wszyscy pracownicy powinni wiedzieć, co zrobić, jeśli dziecko powie im, że jest maltretowane, wykorzystywane lub zaniedbane. Personel powinien wiedzieć, jak zachować odpowiedni poziom poufności. Oznacza to zaangażowanie tylko tych osób, których zaangażowanie jest niezbędne, takich jak wyznaczona osoba ds. ochrony (lub jej zastępca) oraz opieka społeczna ds. dzieci prowadzona przez organy władzy lokalnej. Personel nigdy nie powinien obiecywać dziecku, że nie powie nikomu o zgłoszonym nadużyciu, ponieważ może to ostatecznie nie być w najlepszym interesie dziecka.

18. **Wszyscy** pracownicy powinni być w stanie zapewnić ofiary, że są traktowane poważnie, że otrzymają wsparcie i zostaną objęte ochroną. Ofiara w żadnym momencie nie powinna mieć wrażenia, że stwarza problem, zgłaszając **jakąkolwiek formę** nadużycia lub zaniedbania. Ofiara nigdy nie powinna czuć się zawstydzona z powodu zgłoszenia.

---

⁴Szczegółowe informacje na temat wymaganej ustawowo opinii znaleźć można w rozdziale 1 [Working Together to Safeguard Children](#) (Współpraca na rzecz ochrony dzieci).

19. **Wszyscy pracownicy** powinni mieć świadomość, że dzieci mogą nie czuć się gotowe lub nie wiedzieć, jak powiedzieć komuś, że są maltretowane, wykorzystywane lub zaniedbywane, i/lub mogą nie postrzegać swoich doświadczeń jako szkodliwych. Przykładowo, dzieci mogą czuć się zawstydzone, upokorzone lub zagrożone. Może to wynikać z ich bezbronności, niepełnosprawności i/lub orientacji seksualnej, albo bariery językowej. Nie powinno to powstrzymywać pracowników od wykazania zawodowej ciekawości i rozmowy z wyznaczoną osobą ds. ochrony, jeśli mają obawy dotyczące bezpieczeństwa dziecka. Ważne jest również, aby personel ustalił, jak najlepiej budować zaufanie w relacjach z dziećmi i młodzieżą, co ułatwi komunikację.

Na co powinni zwracać uwagę pracownicy szkoły podstawowej i wyższej

Wczesna pomoc

20. Każde dziecko może skorzystać z wczesnej pomocy, ale wszyscy pracownicy szkoły podstawowej i wyższej powinni być szczególnie wyczuleni na potencjalną potrzebę wczesnej pomocy dla dziecka, które:

- ma niepełnosprawność lub problemy zdrowotne i w związku z tym ma specyficzne dodatkowe potrzeby;
- ma specjalne potrzeby edukacyjne (bez względu na to, czy dziecko ma ustawowy plan edukacji, zdrowia i opieki – Educational Health and Care Plan (EHC));
- ma potrzeby związane ze zdrowiem psychicznym;
- jest młodym opiekunem;
- wykazuje oznaki udziału w zachowaniach antyspołecznych lub przestępczych, w tym zaangażowania w działalność gangów i powiązania ze zorganizowanymi grupami przestępczymi lub handel narkotykami (county lines);
- często ginie z miejsca opieki lub z domu;
- jest zagrożone współczesnym niewolnictwem, handlem ludźmi, wykorzystywaniem seksualnym lub wykorzystywaniem do działalności przestępczej;
- jest narażone na radykalizację lub wykorzystanie;
- ma członka rodziny w więzieniu lub ma rodzica, który popełnił przestępstwo;
- znajduje się w sytuacji rodzinnej, która jest wyzwaniem dla dziecka, takiej jak nadużywanie narkotyków i alkoholu, problemy ze zdrowiem psychicznym dorosłych i przemoc w rodzinie;
- samo nadużywa alkoholu i innych narkotyków;
- wróciło do domu rodzinnego z placówki opiekuńczej;
- jest zagrożone przemocą tzw. honorową, taką jak okaleczanie żeńskich narządów płciowych lub przymusowe małżeństwo;
- wychowuje się w prywatnej rodzinie zastępczej; lub

- jest często nieobecne na zajęciach, w tym często nieobecne przez część dnia szkolnego.

Znęcanie się i zaniedbanie

21. Wszyscy pracownicy powinni być świadomi wskaźników nadużycia i zaniedbania (patrz poniżej), rozumiejąc, że dzieci mogą być zagrożone krzywdą w szkole i poza nią, w domu i poza nim oraz w internecie. Pielęgnowanie zawodowej ciekawości i świadomość, na co zwracać uwagę są kluczowe dla wczesnego rozpoznania nadużyć i zaniedbań, aby personel był w stanie zidentyfikować dzieci, które mogą potrzebować pomocy lub ochrony.

22. **Wszyscy** pracownicy szkół podstawowych i wyższych powinni mieć świadomość, że znęcanie się, zaniedbywanie i brak ochrony rzadko są niezależnymi zdarzeniami, które można objąć jedną definicją lub etykietą. W większości przypadków wiele problemów będzie się na siebie nakładać.

23. **Wszyscy** pracownicy, a zwłaszcza wyznaczona osoba ds. ochrony (i zastępca) powinni rozważyć, czy dzieci są narażone na znęcanie się lub wykorzystywanie w sytuacjach poza środowiskiem rodzinnym. Krzywdzenie pozarodzinne przybiera różne formy, w tym (ale nie tylko) przemoc seksualną (w tym molestowanie i wykorzystywanie), przemoc domową we własnych związkach intymnych (teenage relationship abuse), wykorzystywanie w celach przestępczych, poważne akty przemocy wśród młodzieży, handel narkotykami (county lines) i radykalizację.

24. Wszyscy pracownicy powinni być świadomi, że technologia jest istotnym elementem w wielu kwestiach związanych z ochroną i dobrem dzieci. Dzieci są narażone na nadużycia i inne zagrożenia zarówno w sieci, jak i bezpośrednio. W wielu przypadkach nadużycia i inne zagrożenia będą miały miejsce jednocześnie w sieci i poza nią. Dzieci mogą również znęcać się nad innymi dziećmi w sieci. Może to przybrać formę obraźliwych, nękających i mizoginicznych/mizandrycznych wiadomości, dzielenia się niestosownymi zdjęciami bez zgody, zwłaszcza na grupach czatowych, oraz dzielenia się obraźliwymi zdjęciami i pornografią z dziećmi, które nie chcą otrzymywać takich treści.

25. **W przypadku niejasności pracownicy powinni zawsze radzić się wyznaczonej osoby ds. ochrony lub jej zastępcy.**

Oznaki znęcania się i zaniedbania

26. **Znęcanie się:** forma maltretowania dziecka. Ktoś może znęcać się nad dzieckiem lub zaniedbywać dziecko, wyrządzając krzywdę lub nie podejmując działań, aby zapobiec krzywdzie. Krzywdzenie może obejmować złe traktowanie, które nie ma natury fizycznej, a także wpływ bycia świadkiem złego traktowania. Może to być szczególnie istotne, na przykład w odniesieniu do wpływu, jakie wywierają na dzieci wszystkie formy przemocy domowej. Dzieci mogą być ofiarami znęcania się w rodzinie lub w otoczeniu instytucjonalnym lub społecznym przez osoby im znane lub rządziej przez osoby nieznane. Znęcanie się może mieć miejsce w całości w internecie lub też technologia może zostać wykorzystana do ułatwienia nadużycia poza internetem. Dzieci mogą być

ofiarami znęcania się dorosłego lub dorosłych, albo innego dziecka lub dzieci.

27. **Znęcanie się fizyczne:** forma znęcania się, która może obejmować bicie, potrząsanie, rzucanie, zatrucie, przypalenie lub poparzenie, topienie, duszenie lub wyrządzenie fizycznej krzywdy dziecku w inny sposób. Uszkodzenie fizyczne może być również spowodowane, gdy rodzic lub opiekun wywołuje objawy choroby lub celowo wywołuje chorobę u dziecka.

28. **Znęcanie się emocjonalne:** uporczywe maltretowanie emocjonalne dziecka, które powoduje poważne i negatywne skutki dla rozwoju emocjonalnego dziecka. Może to wiązać się z komunikowaniem dziecku, że jest bezwartościowe lub niekochane, gorsze lub cenione tylko o tyle, o ile zaspokaja potrzeby innej osoby. Może to obejmować niedawanie dziecku możliwości wyrażania swoich poglądów, celowe uciszanie lub ośmieszanie tego, co i jak dziecko komunikuje. Może to oznaczać niestosowne do wieku lub poziomu rozwoju oczekiwania wobec dzieci. Mogą to być interakcje, które wykraczają poza możliwości rozwojowe dziecka, jak również nadopiekuńczość i ograniczenie eksploracji i uczenia się lub uniemożliwianie dziecku udziału w normalnych interakcjach społecznych. Może to być sytuacja, gdy dziecko widzi lub słyszy, jak inna osoba jest źle traktowana. Może wiązać się z poważnymi przypadkami znęcania się (w tym cybernękanie), co często powoduje, że dzieci czują się zastraszone lub zagrożone, lub z wykorzystywaniem albo korumpowaniem dzieci. Każdy rodzaj znęcania się nad dzieckiem wiąże się z jakimś poziomem nadużycia emocjonalnego, choć może ono wystąpić samodzielnie.

29. **Wykorzystywanie seksualne:** polega na zmuszaniu lub nakłanianiu dziecka lub młodej osoby do wzięcia udziału w czynnościach seksualnych, niekoniecznie wiążących się z przemocą, bez względu na to, czy dziecko jest świadome tego, co się dzieje. Czynności te mogą obejmować kontakt fizyczny, w tym napaść przez penetrację (na przykład gwałt lub stosunek oralny) lub akty bez penetracji, takie jak masturbacja, pocałunki, ocieranie się i dotykanie przez ubranie. Może to również obejmować działania bezdotykowe, takie jak angażowanie dzieci w oglądanie lub tworzenie zdjęć o charakterze seksualnym, obserwowanie czynności seksualnych, zachęcanie dzieci do niewłaściwych zachowań lub przysposabianie dziecka do wykorzystywania seksualnego. Wykorzystywanie seksualne może mieć miejsce w internecie, a technologia może też zostać wykorzystana do ułatwienia wykorzystywania poza internetem. Wykorzystywanie seksualne nie jest popełniane wyłącznie przez dorosłych mężczyzn. Akty wykorzystania seksualnego mogą popełniać również kobiety, podobnie jak inne dzieci. Wykorzystywanie seksualne dzieci przez inne dzieci jest szczególną kwestią bezpieczeństwa w edukacji i **wszyscy** pracownicy powinni być świadomi tego zjawiska oraz polityki i procedur szkoły podstawowej lub wyższej dotyczących postępowania w takich przypadkach.

30. **Zaniedbanie:** uporczywe niezaspakajanie podstawowych potrzeb fizycznych i/lub psychologicznych dziecka mogące prowadzić do poważnego upośledzenia zdrowia lub rozwoju dziecka. Zaniedbanie może wystąpić w czasie ciąży, na przykład w wyniku nadużywania środków odurzających przez matkę. Po urodzeniu się dziecka zaniedbanie

może wiązać się z tym, że rodzic lub opiekun nie może: zapewnić odpowiedniej żywności, odzieży i schronienia (w tym pozbawienie domu lub porzucenie); chronić dziecka przed krzywdą fizyczną i emocjonalną lub niebezpieczeństwem; zapewnić odpowiedniego nadzoru (w tym korzystanie z nieodpowiednich opiekunów); lub zapewnić dostępu do odpowiedniej opieki medycznej lub leczenia. Może również obejmować zaniedbanie lub brak reakcji na podstawowe potrzeby emocjonalne dziecka.

Wyzwania dla bezpieczeństwa

31. **Wszyscy** pracownicy powinni mieć świadomość problemów, które mogą stanowić zagrożenie dla dzieci. Zachowania związane z takimi problemami jak zażywanie narkotyków lub nadużywanie alkoholu, celowe opuszczanie zajęć edukacyjnych, poważne akty przemocy (w tym związane z handlem narkotykami – county lines), radykalizacja oraz udostępnianie za zgodą i bez zgody nagich i półnagich zdjęć i/lub filmów⁵ mogą sygnalizować zagrożenie dla dziecka. Poniżej zwracamy uwagę na inne kwestie związane z bezpieczeństwem dzieci, o których powinien wiedzieć cały personel. **Dodatkowe informacje na temat tych kwestii oraz informacje na temat innych kwestii dotyczących ochrony dzieci znaleźć można w załączniku.**

Znęcanie się dzieci nad innymi dziećmi

32. Wszyscy pracownicy powinni mieć świadomość, że dzieci mogą znęcać się nad innymi dziećmi (child-on-child abuse), i że może się to zdarzyć zarówno w szkole podstawowej lub wyższej, jak i poza nimi, a także w internecie. **Wszyscy** pracownicy powinni znać politykę i procedury szkoły podstawowej lub wyższej dotyczące znęcania się dzieci nad innymi dziećmi oraz ważną rolę, jaką mają do odegrania w zapobieganiu znęcaniu się i reagowaniu, gdy uważają, że dziecko może być na nie narażone.

33. **Wszyscy** pracownicy powinni zrozumieć, że nawet jeśli w ich szkołach podstawowych lub wyższych nie ma zgłoszeń, nie oznacza to, że znęcanie się nie ma miejsca – może po prostu nie być zgłaszane. W związku z tym, jeśli pracownicy mają **jakiegokolwiek** podejrzenia znęcania się dzieci nad innymi dziećmi, powinni porozmawiać z wyznaczoną osobą ds. bezpieczeństwa (lub jej zastępcą).

34. **Wszyscy** pracownicy powinni rozumieć, jak ważne jest kwestionowanie niewłaściwych zachowań – z których wiele wymieniono poniżej – pomiędzy dziećmi, które mają charakter znęcania się. Bagatelizowanie pewnych zachowań, np. traktowanie molestowania seksualnego jako „zwykłej pogawędki”, „żartu”, „elementu dorastania” lub „zwyczajowego zachowania chłopców” może prowadzić do kultury nieakceptowalnych zachowań, środowiska niebezpiecznego dla dzieci, a w najgorszym wypadku do kultury,

---

⁵ udostępnianie zdjęć za zgodą, zwłaszcza między starszymi dziećmi w tym samym wieku, może wymagać innej reakcji. Może to nie być obraźliwe, ale dzieci nadal muszą wiedzieć, że jest to nielegalne. Natomiast udostępnianie bez zgody jest nielegalne oraz obraźliwe. [UKCIS](#) dostarcza szczegółowych porad dotyczących problemu udostępniania nagich i półnagich zdjęć i filmów.

która normalizuje wykorzystywanie seksualne, co prowadzi do tego, że dzieci akceptują je jako normalne i nie zgłaszają go.

35. Znęcanie się dzieci nad innymi dziećmi najprawdopodobniej obejmuje (ale nie musi się ograniczać do):

- nękanie (w tym cybernękanie, nękanie oparte na uprzedzeniach i dyskryminacji);
- znęcanie się w intymnych, osobistych relacjach między dziećmi (teenage relationship abuse);
- fizyczne znęcanie się, takie jak bicie, kopanie, potrząsanie, gryzienie, ciągnięcie za włosy lub szkody fizyczne spowodowane w inny sposób (może to obejmować ułatwianie, grożenie i/lub zachęcanie do przemocy fizycznej za pośrednictwem internetu);
- przemoc seksualna⁶, taka jak gwałt, napaść przez penetrację i napaść seksualna; (może to obejmować ułatwianie, grożenie i/lub zachęcanie do przemocy seksualnej za pośrednictwem internetu);
- molestowanie seksualne⁷, takie jak komentarze, uwagi, żarty o charakterze seksualnym, molestowanie seksualne w internecie, które mogą wystąpić samodzielnie lub stanowić część szerszego modelu wykorzystywania;
- zmuszanie do aktywności seksualnej bez zgody, np. zmuszanie kogoś do rozbierania się, dotykania się lub do aktywności seksualnej z osobą trzecią;
- udostępnianie za zgodą i bez zgody nagich i półnagich zdjęć i/lub filmów⁸ (znane również jako sexting lub zdjęcia o charakterze seksualnym tworzone przez młodzież);
- upskirting⁹, który zazwyczaj polega na zrobieniu zdjęcia pod ubraniem osoby bez jej pozwolenia, z zamiarem zobaczenia narządów płciowych lub pośladków w celu uzyskania satysfakcji seksualnej lub upokorzenia ofiary albo sprawienia jej przykrości; oraz
- rytuały typu inicjacyjnego/otrząsiny i przemoc z nimi związana (może to obejmować molestowanie, znęcanie się lub poniżanie stosowane jako inicjowanie osoby w grupie i może również obejmować działania przez internet).

---

⁶ Więcej informacji na temat przemocy seksualnej znajduje się w części 5 pełnej wersji dokumentu oraz w załączniku.

⁷ Więcej informacji na temat molestowania seksualnego znajduje się w części 5 pełnej wersji dokumentu oraz w załączniku.

⁸ Wskazówki UKCIS: [Sharing nudes and semi-nudes advice for education settings](#) (Udostępnianie nagich i półnagich zdjęć – porady dla placówek edukacyjnych)

⁹ Więcej informacji na temat upskirtingu znaleźć można w załączniku.

Wykorzystywanie seksualne dzieci (Child Sexual Exploitation, CSE) i wykorzystywanie dzieci do działalności przestępczej (Child Criminal Exploitation, CCE)

36. Zarówno wykorzystywanie seksualne dzieci, jak i wykorzystywanie dzieci do działalności przestępczej to formy znęcania się, które mają miejsce, gdy osoba lub grupa wykorzystuje swoją przewagę, aby wymusić na dziecku aktywność seksualną lub działalność przestępczą, manipulować nim lub je oszukać, aby wzięło udział w aktywności seksualnej lub działalności przestępczej w zamian za coś, czego ofiara potrzebuje lub pragnie, lub dla korzyści finansowej lub podniesienia statusu sprawcy lub osoby ułatwiającej wykorzystanie i/lub poprzez zastosowanie przemocy lub groźbę przemocy. Wykorzystywanie seksualne dzieci i wykorzystywanie dzieci do działalności przestępczej mogą dotyczyć zarówno chłopców, jak i dziewczynek, i mogą obejmować dzieci, które zostały przeniesione w celu wykorzystywania (powszechnie określane jako trafficking – handel ludźmi).

Wykorzystywanie dzieci do działalności przestępczej (Child Criminal Exploitation, CCE)

37. Niektóre szczególne formy wykorzystywania dzieci do działalności przestępczej mogą obejmować zmuszanie lub manipulowanie w celu transportu narkotyków lub pieniędzy przez granice państw, pracy w fabrykach marihuany, kradzieży sklepowych lub kradzieży kieszonkowych. Dzieci mogą być również zmuszane lub manipulowane do popełniania przestępstw związanych z pojazdami lub do grożenia przemocą/dokonywania poważnych aktów przemocy wobec innych.

38. Dzieci mogą wpaść w pułapkę takiego wykorzystywania, ponieważ sprawcy mogą grozić ofiarom (i ich rodzinom) przemocą lub zniewalać je i zmuszać do zaciągania długów. Dzieci mogą być zmuszane do noszenia broni, np. noża, lub mogą zacząć nosić nóż w celu zapewnienia sobie poczucia ochrony. Ponieważ dzieci wykorzystywane do działalności przestępczej często same popełniają przestępstwa, ich bezbronność jako ofiar nie zawsze jest uznawana przez dorosłych i specjalistów (zwłaszcza w przypadku starszych dzieci), a one same nie są traktowane jak ofiary mimo doznanej krzywdy. Nawet jeśli działanie dzieci wydaje się być czymś, na co wyraziły zgodę, może to być rezultatem wykorzystywania do działalności przestępczej.

39. Należy też podkreślić, że doświadczenia dziewcząt wykorzystywanych do działalności przestępczej mogą być bardzo różne od doświadczeń chłopców. Oznaki mogą być inne, ale specjaliści powinni być świadomi, że dziewczęta są także narażone na ryzyko wykorzystania do działalności przestępczej. Należy też pamiętać, że zarówno chłopcy, jak i dziewczęta wykorzystywani do działalności przestępczej, mogą być bardziej narażeni na wykorzystywanie seksualne.

Wykorzystywanie seksualne dzieci (Child Sexual Exploitation, CSE)

40. Wykorzystywanie seksualne dzieci jest formą przemocy seksualnej. Wykorzystywanie seksualne może obejmować kontakt fizyczny, w tym napaść przez

penetrację (na przykład gwałt lub stosunek oralny) lub akty bez penetracji, takie jak masturbacja, pocałunki, ocieranie się i dotykanie przez ubranie. Może to również obejmować działania bez dotyku, takie jak angażowanie dzieci w tworzenie zdjęć o charakterze seksualnym, zmuszanie do oglądania zdjęć o charakterze seksualnym lub obserwowania czynności seksualnych, zachęcanie dzieci do niewłaściwych zachowań o charakterze seksualnym lub przysposabianie dziecka do wykorzystywania seksualnego, również za pośrednictwem internetu.

41. Wykorzystywanie seksualne dzieci może mieć miejsce przez dłuższy czas lub być zdarzeniem jednorazowym i może wydarzyć się bez bezpośredniej wiedzy dziecka, np. poprzez udostępnianie przez inne osoby filmów lub zdjęć na portalach społecznościowych.

42. Wykorzystywanie seksualne dzieci może dotyczyć każdego dziecka, które zostało przymuszone do zaangażowania się w czynności seksualne. Dotyczy to również 16- i 17-latków, którzy mogą zgodnie z prawem wyrazić zgodę na seks. Niektóre dzieci mogą nie zdawać sobie sprawy z tego, że są wykorzystywane, np. wierzą, że są w prawdziwym, romantycznym związku.

Przemoc domowa

43. Przemoc domowa może obejmować szeroki zakres zachowań i może stanowić pojedynczy incydent lub ciąg incydentów. Może przybrać postać przemocy psychicznej, fizycznej, seksualnej, finansowej, emocjonalnej i inne formy. Dzieci mogą być ofiarami przemocy domowej. Mogą one widzieć, słyszeć lub doświadczać skutków przemocy w domu i/lub doświadczać przemocy domowej w swoich własnych związkach intymnych (teenage relationship abuse). Wszystko to może mieć szkodliwy i długotrwały wpływ na ich zdrowie, samopoczucie, rozwój i zdolność do nauki.

Okaleczanie żeńskich narządów płciowych (Female Genital Mutilation, FGM)

44. **Wszyscy** pracownicy powinni informować wyznaczoną osobę ds. ochrony (lub zastępcę) o podejrzeniach okaleczania żeńskich narządów płciowych (Female Genital Mutilation, FGM), natomiast **nauczyciele podlegają szczególnemu obowiązkowi prawnemu** w tym zakresie.¹⁰ Jeśli nauczyciel w trakcie pracy zawodowej odkryje, że akt okaleczania narządów płciowych mógł zostać przeprowadzony na dziewczynie w wieku poniżej 18 lat, nauczyciel ten **musi** zgłosić to policji.

Zdrowie psychiczne

45. **Wszyscy** pracownicy powinni być świadomi, że problemy ze zdrowiem

---

¹⁰ Zgodnie z art. 5B(11) (a) Ustawy o okaleczaniu żeńskich narządów płciowych z 2003 r. „nauczyciel” oznacza w odniesieniu do Anglii osobę w rozumieniu art. 141A(1) Ustawy o oświacie z 2002 r. (osoby zatrudnione lub zaangażowane w celu prowadzenia działalności dydaktycznej w szkołach i innych instytucjach w Anglii).

psychicznym mogą w niektórych przypadkach być oznaką, że dziecko jest ofiarą nadużyć, zaniedbania lub wykorzystywania, albo jest na nie narażone.

46. Tylko odpowiednio przeszkoleni specjaliści mogą podjąć się zdiagnozowania problemu w odniesieniu do zdrowia psychicznego u dziecka. Kadra pedagogiczna natomiast ma możliwość obserwowania dzieci na co dzień i zauważenia tych, których zachowanie sugeruje, że mogą doświadczać problemów ze zdrowiem psychicznym lub być narażone na ich wystąpienie. Szkoły podstawowe i wyższe mogą uzyskać dostęp do porad, które pomogą zidentyfikować dzieci wymagające pomocy w zakresie zdrowia psychicznego, jak również wsparcia we współpracy z agencjami zewnętrznymi.

47. Jeśli pracownicy mają obawy dotyczące zdrowia psychicznego dziecka, które może stanowić również ryzyko dla jego bezpieczeństwa, należy podjąć natychmiastowe działania, zgodnie z polityką ochrony dzieci obowiązującą w danej placówce i poruszając ten problem z wyznaczoną osobą ds. ochrony lub jej zastępcą.

Poważne przestępstwa

48. **Wszyscy** pracownicy powinni być świadomi oznak, które mogą sygnalizować, że dzieci są narażone na poważne brutalne przestępstwa lub są w nie zaangażowane. Oznaki te mogą obejmować częstsze nieobecności w szkole podstawowej lub wyższej, zmianę przyjaciół lub relacje z osobami starszymi lub grupami, znaczny spadek wydajności, oznaki samookaleczenia lub znaczną zmianę w samopoczuciu, oznaki napaści lub niewyjaśnione obrażenia. Niewyjaśnione prezenty lub nowe rzeczy osobiste mogą również wskazywać, że do dziecka zwróciły się osoby powiązane z sieciami przestępczymi lub gangami lub że dziecko jest z nimi związane i może być narażone na wykorzystywanie do działalności przestępczej.

Wsparcie i dodatkowe informacje

49. Poradnik Ministerstwa [What to Do if You Are Worried a Child is Being Abused – Advice for Practitioners](#) (Co robić, jeśli podejrzewasz nadużycia w stosunku do dziecka – poradnik dla pracowników oświaty) zapewnia informacje pomagające zrozumieć i zidentyfikować nadużycia i zaniedbania. W poradniku podkreślono przykłady potencjalnych oznak nadużyć i zaniedbań, co jest szczególnie pomocne dla pracowników szkół podstawowych i wyższych. Na stronie [NSPCC](#) również można znaleźć dodatkowe informacje na temat nadużyć i zaniedbań oraz na co zwracać uwagę.

50. **Załącznik zawiera ważne dodatkowe informacje na temat konkretnych form nadużyć i problemów w zakresie bezpieczeństwa dzieci. Z załącznikiem powinni zapoznać się dyrektorzy szkół podstawowych i wyższych oraz ci pracownicy, którzy pracują bezpośrednio z dziećmi.**

Jakie działania powinni podjąć pracownicy szkoły podstawowej i wyższej w razie obaw o dobro dziecka

51. Personel pracujący z dziećmi powinien przyjąć postawę „**to się może tu zdarzyć**”.

W trosce o dobro dziecka personel powinien zawsze działać **w najlepszym interesie** dziecka.

52. Jeśli personel ma **jakikolwiek obawy** dotyczące dobra dziecka, należy **natychmiast** podjąć działania. Na stronie 22 przedstawiono schemat blokowy określający procedurę postępowania pracowników w przypadku obaw o dobro dziecka.

53. Jeśli pracownik ma obawy o dobro dziecka, powinien postępować zgodnie z polityką ochrony dzieci obowiązującą w danej organizacji i porozmawiać z wyznaczoną osobą ds. ochrony (lub jej zastępcą).

54. Kolejne opcje to:

- zarządzanie wsparciem dla dziecka wewnątrz, za pośrednictwem własnych procedur wsparcia opiekuńczo-wychowawczego;
- przeprowadzenie oceny potrzeby świadczenia wczesnej pomocy¹¹; lub
- skierowanie do skorzystania ze świadczeń ustawowych¹², np. gdy dziecko jest lub może być w potrzebie, jest lub może być krzywdzone.

55. Wyznaczona osoba ds. ochrony (lub jej zastępcą) powinna zawsze być dostępna, aby można było omówić kwestie bezpieczeństwa. Jeżeli w wyjątkowych okolicznościach wyznaczona osoba ds. ochrony (lub zastępcą) nie jest dostępna, nie powinno to opóźnić podjęcia odpowiednich działań. Pracownik może porozmawiać z członkiem kierownictwa wyższego szczebla i/lub skorzystać z porady opieki społecznej ds. dzieci prowadzonej przez organy władzy lokalnej. W takich okolicznościach każde podjęte działanie należy przekazać wyznaczonej osobie ds. ochrony (lub jej zastępcy) tak szybko, jak jest to praktycznie możliwe.

56. Nie należy zakładać, że ktoś inny podejmie działania i udostępni informacje, które mogą mieć kluczowe znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa dzieci. Należy pamiętać, że wczesna wymiana informacji ma zasadnicze znaczenie dla skutecznej identyfikacji, przygotowania opinii i przydzielenia odpowiednich świadczeń, niezależnie od tego, czy chodzi o sytuacje, w których problemy pojawiają się po raz pierwszy, czy też o sytuacje, w których dziecko jest już znane opiece społecznej władz lokalnych (np. dziecko w potrzebie lub dziecko objęte planem ochrony). [Information Sharing: Advice for Practitioners Providing Safeguarding Services to Children, Young People, Parents and](#)

---

¹¹Więcej informacji na temat wczesnej pomocy, świadczenia wczesnej pomocy i dostępu do świadczeń znaleźć można w rozdziale 1 [Working Together to Safeguard Children](#) (Współpraca na rzecz ochrony dzieci).

¹²Rozdział 1 [Working Together to Safeguard Children](#) (Współpraca na rzecz ochrony dzieci) określa, że partnerzy w zakresie ochrony powinni opublikować dokument określający kryteria (w tym poziom potrzeb) kierowania sprawą do lokalnej opieki społecznej ds. dzieci w celu wydania opinii i świadczenia usług ustawowych zgodnie z art. 17 i 47. Władze lokalne wraz ze swoimi partnerami powinny opracować i opublikować lokalne protokoły opinii. Lokalny protokół powinien określać jasne zasady zarządzania sprawami po skierowaniu dziecka do lokalnej opieki społecznej ds. dzieci.

[Carers](#) (Udostępnianie informacji – Porady dla pracowników oświaty w celu ochrony dzieci, młodzieży, rodziców i opiekunów) oferuje wsparcie dla pracowników, którzy muszą podjąć decyzję o udostępnieniu informacji. W poradniku znaleźć można siedem złotych zasad udostępniania informacji i co należy wziąć pod uwagę w odniesieniu do ustawy o ochronie danych z 2018 (DPA) i ogólnego rozporządzenia o ochronie danych (UK General Data Protection Regulation, UK GDPR).

57. Przepisy DPA i UK GDPR **nie** uniemożliwiają dzielenia się informacjami w celu zapewnienia bezpieczeństwa dzieci i promowania ich dobra. W przypadku jakichkolwiek wątpliwości dotyczących udostępniania informacji, należy zasięgnąć porady wyznaczonej osoby ds. ochrony (lub jej zastępcy). Obawy dotyczące udostępniania informacji **nie mogą** stać na przeszkodzie konieczności ochrony dzieci i promowania ich dobra.

Wczesna pomoc

58. Jeśli wczesna pomoc jest wskazana, wyznaczona osoba ds. ochrony (lub zastępca) będzie na ogół prowadziła kontakty z innymi agencjami i przygotuje opinię międzyagencyjną. Od pracownika może być wymagane wsparcie agencji i specjalistów w ocenie potrzeby świadczenia wczesnej pomocy, w niektórych przypadkach – w roli pracownika prowadzącego. Wszelkie takie przypadki należy stale monitorować i rozważyć skierowanie do opieki społecznej ds. dzieci prowadzonej przez organy władzy lokalnej w celu wydania opinii na potrzeby świadczeń ustawowych, jeżeli sytuacja dziecka nie poprawia się lub się pogarsza.

Wymagane ustawowo opinie i świadczenia opieki społecznej ds. dzieci

59. **Jeżeli dziecko jest lub może być krzywdzone, ważne jest, aby natychmiast skierować sprawę do opieki społecznej ds. dzieci (a w razie potrzeby do policji).** Skierowanie powinno być zgodne z lokalną procedurą skierowania.

60. Opinie opieki społecznej ds. dzieci prowadzonej przez organy władzy lokalnej powinny uwzględniać przypadki krzywdzenia dzieci poza domem, dlatego ważne jest, aby szkoły podstawowe i wyższe przekazywały jak najwięcej informacji w ramach skierowania. Umożliwi to uwzględnienie w każdej opinii wszystkich dostępnych dowodów i zapewni kontekstowe podejście do krzywdzenia dzieci. Dodatkowe informacje dostępne są tutaj: [Contextual Safeguarding](#) (Kontekstowe podejście do ochrony).

61. Internetowe narzędzie [Report Child Abuse to Your Local Council](#) (Zgłoś znęcanie się nad dzieckiem lokalnemu urzędowi) kieruje do numeru kontaktowego opieki społecznej ds. dzieci prowadzonej przez organy władzy lokalnej.

Dzieci w potrzebie

62. Dziecko w potrzebie jest zdefiniowane w Ustawie o dzieciach z 1989 r. jako dziecko, które prawdopodobnie nie osiągnie lub nie utrzyma odpowiedniego poziomu zdrowia lub rozwoju, albo którego zdrowie i rozwój prawdopodobnie znacznie lub w większym stopniu pogorszy się bez odpowiednich świadczeń; lub dziecko, które jest

niepełnosprawne. Władze lokalne są zobowiązane do zapewnienia świadczeń dzieciom w potrzebie w celu ich ochrony i promowania ich dobra. Art. 17 Ustawy o dzieciach z 1989 r. zapewnia podstawę do wydania opinii, czy dziecko jest w potrzebie.

Dzieci, które są lub mogą być krzywdzone:

63. Władze lokalne, w razie potrzeby z pomocą innych organizacji, jeśli mają uzasadnione powody, by podejrzewać, że dziecko jest lub może być krzywdzone, mają obowiązek zbadania sprawy na podstawie art. 47 Ustawy o dzieciach z 1989 r. Zbadanie sprawy pozwala im zdecydować, czy należy podjąć działania w celu ochrony i promowania dobra dziecka; działania muszą być podjęte, gdy istnieją podejrzenia maltretowania. Dotyczy to **wszystkich** form nadużyć i zaniedbań.

Co zrobią władze lokalne?

64. W ciągu jednego dnia roboczego od skierowania lokalny pracownik socjalny powinien potwierdzić otrzymanie zgłoszenia i podjąć decyzję o kolejnych krokach i reakcji na zgłoszenie. Obejmuje to ustalenie:

- czy dziecko wymaga natychmiastowej ochrony i trzeba podjąć działania natychmiast;
- jakich świadczeń potrzebuje dziecko i jego rodzina;
- czy dziecko jest w potrzebie i należy przygotować opinię zgodnie z art. 17 Ustawy o dzieciach z 1989 r., Rozdział 1 [Working Together to Safeguard Children](#) (Współpraca na rzecz ochrony dzieci) dostarcza szczegółowych wskazówek dotyczących procedury przygotowania opinii;
- czy istnieje podejrzenie, że dziecko jest lub może być krzywdzone, oraz czy należy zbadać sprawę i wydać opinię zgodnie z art. 47 Ustawy o dzieciach z 1989 r. Rozdział 1 [Working Together to Safeguard Children](#) (Współpraca na rzecz ochrony dzieci) dostarcza szczegółowych wskazówek dotyczących procedury przygotowania opinii; oraz
- czy wymagana jest opinia specjalistyczna, aby pomóc władzom lokalnym w podjęciu decyzji o dalszych działaniach.

65. Osoba kierująca musi ponownie się skontaktować, jeśli nie otrzyma żadnych informacji.

66. Jeśli pracownicy socjalni zdecydują się sporządzić wymaganą ustawowo opinię, personel powinien zrobić wszystko, co w jego mocy, aby wesprzeć wydanie opinii (w razie potrzeby ze wsparciem wyznaczonej osoby ds. ochrony (lub zastępcy)).

67. Jeśli po skierowaniu wydaje się, że sytuacja dziecka nie poprawiła się, osoba która skierowała sprawę, powinna rozważyć zastosowanie lokalnych procedur eskalacji w celu upewnienia się, że podejrzenia zostały zbadane, a co najważniejsze, sytuacja dziecka uległa poprawie.

Ewidencjonowanie

68. **Wszystkie** zgłoszone podejrzenia, dyskusje i podjęte decyzje oraz powody tych decyzji należy zapisać. Pomoże to również w przypadku składania skarg na sposób, w jaki dana sprawa została potraktowana przez szkołę lub uczelnię. Informacje powinny być poufne i przechowywane w bezpieczny sposób. Dobrą praktyką jest przechowywanie zgłoszeń i skierowań w oddzielnych aktach dotyczących bezpieczeństwa dla każdego dziecka.

Zapis powinien obejmować:

- jasne i wyczerpujące podsumowanie zgłoszenia;
- szczegóły dotyczące dalszych działań i rozwiązania problemu; oraz
- notatki o wszelkich podjętych działaniach, decyzjach i ich wyniku.

69. Wszelkie wątpliwości dotyczące zapisów należy omówić z wyznaczoną osobą ds. ochrony lub zastępcą.

Dlaczego to wszystko jest ważne?

70. Ważne jest, aby dzieci otrzymały właściwą pomoc we właściwym czasie, aby zmniejszyć ryzyko dla ich bezpieczeństwa, zapobiec eskalacji problemów i promować dobro dzieci. Badania i analizy poważnych przypadków (serious case review, SCR) wielokrotnie wskazywały na niebezpieczeństwa związane z niepodejmowaniem skutecznych działań¹³. Więcej informacji na temat analizy poważnych przypadków znaleźć można w rozdziale 4 [Working Together to Safeguard Children](#) (Współpraca na rzecz ochrony dzieci). Przykłady złej praktyki obejmują:

- niepodejmowanie działań i niezgłaszanie wczesnych oznak znęcania się i zaniedbań,
- niepoprawne ewidencjonowanie,
- niesłuchanie zdania dziecka,
- brak ponownej oceny sytuacji w przypadku braku poprawy,
- nieudostępnianie informacji odpowiednim osobom w ramach agencji i pomiędzy agencjami,
- zbyt powolne udostępnianie informacji, oraz
- brak konsekwencji w stosunku do osób, które wydają się nie podejmować działań.

---

¹³Analizę poważnych przypadków można znaleźć na stronie internetowej gov.uk/government/publications/analysis-of-serious-case-reviews-2014-to-2017

Co powinni zrobić pracownicy szkoły podstawowej i wyższej w przypadku obaw lub zarzutów wobec innego pracownika

71. Szkoły podstawowe i wyższe powinny posiadać procesy i procedury zarządzania wszelkimi obawami lub zarzutami (bez względu na to, jak niewielkimi) wobec pracowników (w tym nauczycieli zastępczych, wolontariuszy i zleceniobiorców).

72. Jeśli pracownicy mają obawy dotyczące innego członka personelu, który **zagroza dzieciom lub może stanowić zagrożenie dla dzieci**, lub zgłoszono zarzuty wobec innego członka personelu (w tym nauczycieli zastępczych, wolontariuszy i zleceniobiorców), wówczas:

- należy o tym powiadomić dyrektora szkoły,
- jeżeli obawa/zarzut dotyczą dyrektora szkoły, należy je zgłosić przewodniczącemu rady szkoły, przewodniczącemu komitetu zarządzającego lub właścicielowi szkoły niezależnej, oraz
- w przypadku obawy/zarzutu dotyczących dyrektora szkoły, jeżeli dyrektor szkoły jest także jedynym właścicielem szkoły niezależnej, lub w przypadku, gdy zgłoszenie problemu dyrektorowi szkoły może spowodować konflikt interesów, należy zgłosić to bezpośrednio do wyznaczonego urzędnika (lub urzędników) władz lokalnych (local authority designated officer, LADO). Szczegóły dotyczące lokalnego urzędnika (LADO) powinny być łatwo dostępne na stronie internetowej władz lokalnych.

73. W przypadku obaw lub zarzutów wobec innego członka personelu (w tym nauczycieli zastępczych, wolontariuszy i zleceniobiorców), które **nie** spełniają warunków krzywdzenia, należy o nich poinformować zgodnie z polityką szkoły podstawowej lub wyższej w zakresie obaw związanych z zachowaniami o niskiej szkodliwości. Więcej informacji znaleźć można w części czwartej pełnej wersji KCSIE.

Co powinni zrobić pracownicy szkoły podstawowej lub wyższej, jeśli mają obawy o przestrzeganie praktyk ochrony dzieci w szkole podstawowej lub wyższej

74. Wszyscy pracownicy i wolontariusze powinni mieć poczucie, że mogą zgłaszać nieodpowiednie lub niebezpieczne praktyki i potencjalne błędy w systemie zabezpieczeń szkoły podstawowej lub wyższej i wiedzieć, że takie obawy zostaną potraktowane poważnie przez kierownictwo wyższego szczebla.

75. Należy wprowadzić odpowiednie procedury zgłaszania nieprawidłowości do kierownictwa wyższego szczebla szkoły podstawowej lub wyższej.

76. Jeżeli członek personelu ma poczucie, że nie może zgłosić nieprawidłowości pracodawcy lub uważa, że jego podejrzenia nie zostały zbadane, istnieją jeszcze inne kanały zgłaszania nieprawidłowości:

- Ogólne wytyczne dotyczące zgłaszania nieprawidłowości można znaleźć na stronie: [Advice on Whistleblowing](#) (Porady dotyczące zgłaszania nieprawidłowości).

Dedykowana infolinia [NSPCC's what you can do to report abuse dedicated helpline](#) (Infolinia NSPCC jak zgłaszać nadużycia) jest alternatywną drogą dla pracowników, którzy nie są w stanie wewnętrznie zgłaszać zastrzeżeń dotyczących błędów w zakresie ochrony dzieci lub mają obawy dotyczące sposobu badania problemu przez szkołę podstawową lub wyższą. Pracownicy mogą zadzwonić pod numer 0800 028 0285 – linia jest dostępna od 8:00 do 20:00, od poniedziałku do piątku oraz wysłać e-mail: help@nspcc.org.uk.¹⁴

---

¹⁴ Można też pisać na adres: National Society for the Prevention of Cruelty to Children (NSPCC), Weston House, 42 Curtain, Road, London EC2A 3NH.

Działania w przypadku obaw o dobro dziecka

¹ W przypadkach, które dotyczą również obaw lub zarzutów o nadużycia wobec pracownika, patrz część czwarta pełnej wersji KCSIE.

² Wczesna pomoc oznacza udzielenie wsparcia, gdy tylko pojawi się problem na dowolnym etapie życia dziecka. W przypadku gdy dziecko odniosłoby korzyści ze skoordynowanej wczesnej pomocy, należy przygotować opinię międzyagencyjną na potrzeby wczesnej pomocy. Rozdział 1 [Working Together to Safeguard Children](#) (Współpraca na rzecz ochrony dzieci) dostarcza szczegółowych wskazówek dotyczących procedury świadczenia wczesnej pomocy.

³ Skierowania powinny być zgodne z procedurami określonymi w lokalnym dokumencie zawierającym kryteria progowe i lokalnym protokole opinii. Rozdział 1 [Working Together to Safeguard Children](#) (Współpraca na rzecz ochrony dzieci).

⁴ Zgodnie z Ustawą o dzieciach z 1989 r. władze lokalne są zobowiązane do zapewnienia świadczeń dzieciom w potrzebie w celu ich ochrony i promowania ich dobra. Art. 17 Ustawy o dzieciach z 1989 r. zapewnia podstawę do wydania opinii, czy dziecko jest w potrzebie. Zgodnie z art. 47 ustawy o dzieciach z 1989 r., jeżeli władze lokalne mają uzasadnione powody, by podejrzewać, że dziecko jest lub może być krzywdzone, mają obowiązek zbadać sprawę i zdecydowania o podjęciu działań mających na celu ochronę lub promowanie dobra dziecka. Szczegóły znaleźć można w rozdziale 1 [Working Together to Safeguard Children](#) (Współpraca na rzecz ochrony dzieci).

⁵ Może to obejmować złożenie wniosku o nakaz ochrony doraźnej (Emergency Protection Order, EPO).